

Et program for Europa: civilsamfundets forslag

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Indledning ved formanden

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtager for første gang nogensinde et dokument, hvori det på et gunstigt tidspunkt og på udtømmende vis formulerer sit syn på alle aspekter af den aktuelle politiske debat og alle de presserende og konkrete problemer i Europa: *Et program for Europa: civilsamfundets forslag*.

Med programmet tager udvalget stilling til to store spørgsmål: behovet for økonomisk og social genopretning og valget til Europa-Parlamentet.

Udvalgets sigte med programmet er at opfordre EU-institutionerne, medlemsstaterne, de politiske og sociale aktører og således også Den Europæiske Unions borgerne til at gøre, hvad de kan for at sikre, at valget til Europa-Parlamentet kommer til at dreje sig om egentlig europæiske emner og ikke udelukkende om spørgsmål af national karakter. Dette er særlig vigtigt i en tid, hvor alle lande i Europa er engageret i debatten om økonomisk og finansiel genopretning; en debat, som bør føre til europæiske løsninger og fælles beslutninger.

Med *Et program for Europa: civilsamfundets forslag* fremsætter EØSU en række forslag over for EU-institutionerne til foranstaltninger og tiltag, som bør iværksættes i Europa for at fremme et bæredygtigt økonomisk og socialt opsving, der sigter mod at skabe fremgang. EØSU har som mål at arbejde for at konsolidere den europæiske integration og vores demokratier og finde løsninger på borgernes behov.

Et af disse behov er at finde frem til selve meningen med det europæiske samarbejde, som ikke kun vedrører markedet og institutionerne, men tillige fremmer den kvalitative udvikling af vores samfund.

Mario Sepi, formand for EØSU
Bruxelles, den 24. marts 2009

Baggrund

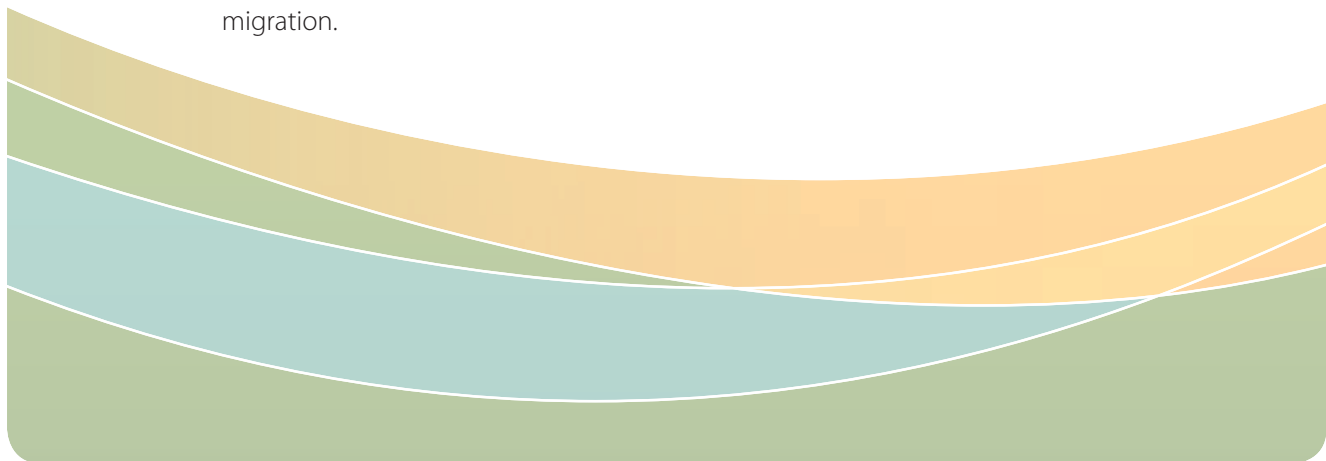
Der er tre hovedmål med *"Et program for Europa – civilsamfundets forslag"*: et fremadskuende, et politisk og et institutionelt mål.

Det fremadskuende mål er selve *sjælen* i udvalgets virke: dette program sætter udvalgets arbejde ind i en overordnet ramme. Herved viser programmet sammenhængen i udvalgets indsats og omsætter de visioner, som medlemmerne – der repræsenterer det europæiske civilsamfunds organisationer – har med hensyn til de valg, Europa bør træffe for at sikre en bæredygtig fremtid for en kriseramt verden.

Udvalgets politiske mål er at præsentere en slags programerklæring over for de øvrige EU institutioner, især Europa-Parlamentet, Kommissionen og Rådet, for at støtte dem i deres bestræbelser på at opnå de fælles mål for Europa. Endelig er der det institutionelle mål: at placere Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg centralt i den institutionelle debat om de udfordringer, som EU står over for i de kommende år, ved at fremlægge konkrete forslag til foranstaltninger for EU-institutionerne.

Disse tre mål er indbyrdes forbundne via en fælles idé, der er selve grundlaget for udvalget, nemlig et Europa, der er rummeligt og solidarisk, hvor målet er større samordning mellem de økonomiske og politiske regler baseret på samarbejds- og integrationsstrategier.

Krisen, der startede på finansmarkederne og har spredt sig til hele den globale økonomi, stiller vores samfund over for nye spørgsmål og forværrer samtidig eksisterende problemer relateret f.eks. til fattigdom, den sociale balance, vores virksomheders dynamik og innovationsevne, naturressourcer, energikilder og migration.

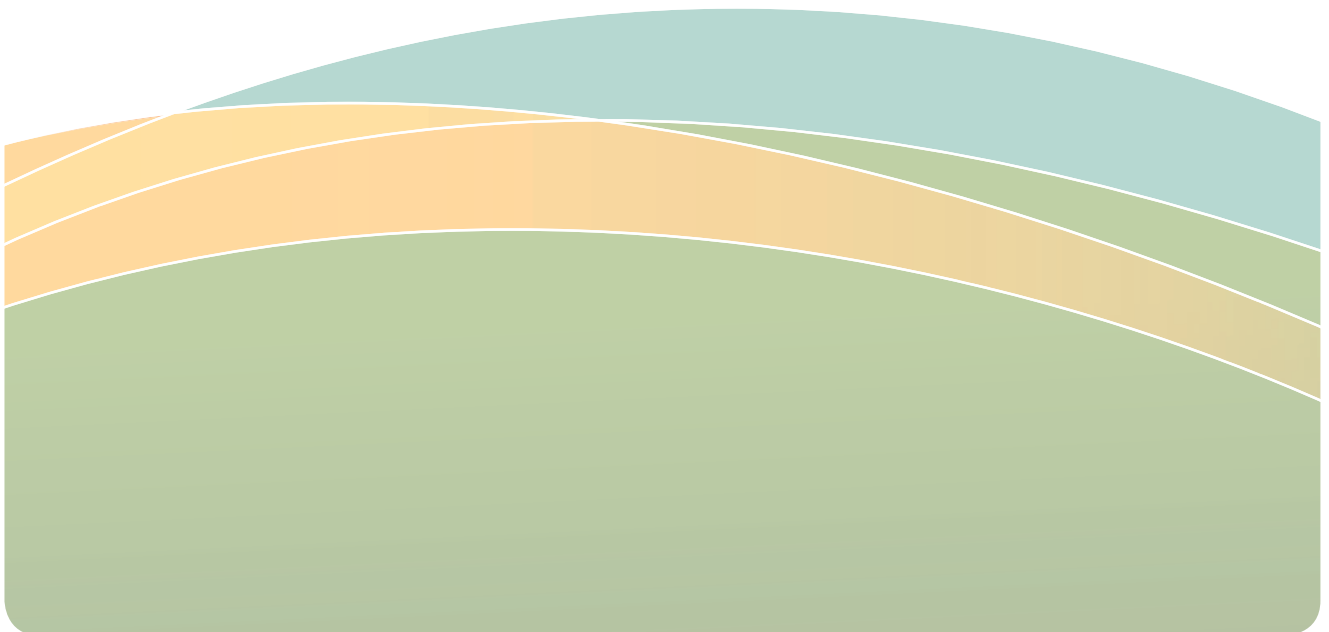

I denne kontekst med migration i et omfang, der er uden fortilfælde, forventer civilsamfundet og borgerne konkrete svar fra EU-institutionerne, som har ansvaret for at træffe de afgørende politiske beslutninger, der vil forme Europas fremtid.

Den Europæiske Union hævder at være pioner i sit forsvar af en langsigtet udviklingsmodel. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg opfordrer EU's institutioner til at give klare og utvetydige svar, så Europa fuldt ud kan udfylde denne rolle.

På et tidspunkt, hvor der skal foregå en nybesættelse af EU-institutionerne, som er ansvarlige for at iværksætte de nødvendige foranstaltninger, er det vigtigt for civilsamfundet, der består af "drivkræfter", der har direkte kontakt med de økonomiske og sociale realiteter i vores samfund, at blive hørt.

Udvalgets forslag er inddelt i fire temaer: økonomisk genopretning, grundlæggende rettigheder og den europæiske sociale model, bæredygtig udvikling og styreformer. Disse temaer er underinddelt i 22 emneblade om de specifikke emner, der er blevet indkredset som de vigtigste debattemner. Udvalgets forskellige organer har bidraget aktivt til det forberedende arbejde gennem det vigtige arbejde i ad hoc-grupperne, hvor medlemmernes vigtigste anbefalinger er blevet sammenfattet til et synergiskabende helhedsbillede, der rummer synspunkterne hos de enkelte medlemmer, udvalgets tre grupper og de faglige sektioner.

Grundlæggende rettigheder
og den europæiske
sociale model

Økonomisk genopretning

1 Økonomisk genopretning på kort og mellemlangt sigt

2 En fornyet Lissabonstrategi efter 2010

3 Et solidt industrigrundlag for den europæiske økonomi

4 SMV'er – en drivkraft for vækst og beskæftigelse

5 Forskning og udvikling til støtte for konkurrenceevnen

6 Et finansielt system, der kan puste nyt liv i den sociale
markedsøkonomi

7 Samhørighedspolitikken – et bidrag til realøkonomien

8 Et nyt europæisk socialt handlingsprogram

9 En revitaliseret europæisk social dagsorden

10 Bekæmpelse af social udstødelse

11 Fremme af integrationen af tredjelandsstatsborgere

12 Overholdelse af grundlæggende rettigheder

- Fornyelse gennem bæredygtig udvikling
- Bæredygtig forvaltning af vores naturlige kapital
- En resolut indsats over for klimaændringerne
- Energiforsyningsikkerhed som et ægte fælles mål
- Udnyttelse af potentialet for energieffektivisering
- Nye styreformer i internationale organisationer
- Styrkelse af økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder på verdensplan
- Fremme af den europæiske model på internationalt plan
- Den globale fødevarerudfordring og den europæiske udviklingspolitik
- Deltagelsesdemokrati og borgerinitiativer i Den Europæiske Union

Bæredygtig udvikling

Styreformer

Økonomisk genopretning på kort og mellemlangt sigt

Europa er hårdt ramt af den globale økonomiske krise. Der er omgående brug for en målrettet indsats for at stabilisere forbrugernes og investorenes tillid. Det er nødvendigt atter at fokusere på mål og værdier på længere sigt.

Der er fare for, at uligheden i Europa vil blive større. Det er vigtigt, at man gennem en «ny social kontrakt» gør det klart for borgerne, og herunder særligt de svagere samfundsgrupper, at de ikke lades i stikken fra politisk hold.

Økonomiske styreformer forudsætter mere harmonisering og egentlig koordinering. Udvalget opfordrer samtlige interessenter, navnlig medlemsstaterne og Kommissionen, til at samordne deres genopretningstiltag og gennemføre dem med det samme under hensyntagen til følgende anbefalinger:

1. Der er behov for flere investeringer i innovation, infrastruktur, forskning og uddannelse, hvis økonomien skal komme styrket ud af krisen. Der skal fokuseres på gennemførelsen af energibesparende og miljøvenlige projekter, der kan fremskynde overgangen til en «grøn» lavemissionsøkonomi. Støtteforanstaltninger til erhvervslivet skal sikre, at virksomhederne – herunder særligt SMV'er – har lettere adgang til finansiering, men støtten bør først udbetales, når de rette ledelsesstrukturer er på plads. Stabilitets- og vækstpaktens betingelser må ikke lægge hindringer i vejen for givtige investeringer, der kan skabe et potentiale for fremtidig vækst.
2. Det er nødvendigt at styrke medlemsstaternes skattegrundlag, bl.a. ved at lukke skatteoaser, sætte en stopper for kapløbet om at give de største skattelettelser og iværksætte foranstaltninger til bekæmpelse af skattesvig. Der bør kræves et bidrag fra dem, der har haft udbytte af den manglende regulering af finansmarkederne.
3. Arbejdsmarkedspolitikken skal inkorporere en intelligent omstrukturering af økonomien. Det er mest hensigtsmæssigt for alle parter, at de ansatte i stedet for en opsigelse får mulighed for at blive i virksomheden og lade sig efteruddanne. Arbejdsløshedsunderstøttelsen bør være tilknyttet programmer til omskoling og opkvalificering. Særligt unges integration på arbejdsmarkedet bør have højeste prioritet under krisen.
4. Der skal findes særlige løsninger for folk med lave indtægter. Her kunne målrettede direkte bevillinger, som f.eks. midlertidig forhøjelse af arbejdsløshedsdagpengene og øremærkning af overførsler til målsætninger af almen interesse være med til at stimulere efterspørgslen: uddannelses- eller klimachecks til køb af solaranlæg, abonnementskort til offentlig transport og lign.
5. Arbejdsmarkedets parter skal i forbindelse med lønforhandlinger følge en midtvejsstrategi, så lønudviklingen på mellemlangt sigt retter sig efter den nationale

produktivitetsstigning. Der er behov for en styrket social dialog, så man kan komme ud af krisen og afbøde dens økonomiske og sociale følger for de almindelige borgere.

6. De fælles europæiske projekter bør tillægges større betydning. Sådanne projekter kunne til dels finansieres gennem en større fleksibilitet mellem EU-budgettets poster, og derved få tilført ikke-anvendte midler. Tildeling af midler fra fællesskabsfonde (f.eks. strukturfonde) bør følge en fleksibel og pragmatisk fremgangsmåde, så resultaterne fremskyndes.
7. Ideen om EU-lån gennem en europæisk statsfond bør undersøges nærmere.
8. Der skal udvises europæisk solidaritet over for medlemsstater, der har alvorlige problemer med betalingsbalancen, navnlig de nye medlemsstater.
9. Det er nødvendigt at gennemføre en bæredygtig, globalt koordineret omstrukturering af de finansielle markeder med støtte fra passende incitamentsstrukturer, som kan føre til udvikling af solide finansielle produkter, der støtter realøkonomien. ■

En fornyet Lissabonstrategi efter 2010

Europa er hårdt ramt af den finansielle og økonomiske krise. Denne situation er en prøvesten for Den Europæiske Union og for Lissabonstrategien.

Lissabonstrategien er med sine tre indbyrdes forbundne søjler – vækst og konkurrenceevne, bæredygtig udvikling og social integration samt beskæftigelse – udformet med henblik på at imødegå udfordringerne i en globaliseret verden. Den er et overordnet projekt for alle, med alle og af alle.

Det er nu, under den igangværende cyklus frem til 2010, at denne strategi skal forberedes. Medlemsstaterne bør tage et klart ansvar for Lissabondagsordenen, og koordinationsmekanismen på europæisk plan bør styrkes. De eksisterende prioriteter gælder fortsat, men der bør gøres en særlig indsats for at forbedre forvaltningen og dens midler, indtage så mange interessenter som muligt, og udvikle strategiens eksterne dimension. Denne bør baseres på en samarbejdsorienteret og bæredygtig tilgang.

På baggrund af den dybe økonomiske krise foreslår udvalget følgende politiske tiltag med henblik på en fornyelse af Lissabonstrategien efter 2010:

1. Kommissionen bør udarbejde et forslag til en *Fornyet europæisk strategi for vækst og beskæftigelse (2010-2015)*, som fornyer de eksisterende prioriterede indsatsområder, tilføjer en ekstern dimension, fremhæver det nødvendige i en fremtidsorienteret Lissabondagsorden i lyset af den nuværende økonomiske krise, forbedrer forvaltningen på alle niveauer og udformer en overbevisende kommunikationsstrategi for den europæiske offentlighed.
2. De politiske foranstaltninger truffet på nationalt plan bør koordineres mere effektivt i Rådet, ved at der fremsættes konkrete landespecifikke henstillinger, herunder en køreplan for gennemførelse. Der bør sørges for, at hvert medlemsstat har let adgang til en database med oplysninger om gennemførelsen af disse henstillinger, forsinkelser i forhold til køreplanen og mangler i forbindelse med gennemførelsen. De områder, hvor manglende koordination mellem medlemsstaterne på ikke-harmoniserede politikområder fører til eller kan føre til negativ afsmitning og/eller en dårlig allokering af ressourcerne, bør identificeres, og det bør forsøges at opstille et overslag over omkostningerne som følge af denne mangel på en europæisk dimension.

3. Rådet bør åbent vurdere Kommissionens forslag til landespecifikke retningslinjer og drage konkrete konklusioner for den nationale politiske beslutningstagning. Desuden bør det sikre en mere effektiv makroøkonomisk koordination mellem medlemsstaterne.
4. Der bør opstilles en oversigt over europæiske projekter, som kan forbedre økonomiens udbudsside (med særlig fokus på SMV'erne), skabe grobund for europæisk integration og/eller bidrage til traktatens mål.
5. Det bør sikres, at EU's interne politikker ses i sammenhæng med de globale udfordringer, og at EU's strategiske mål er fast forankret i verdens tilgang til globaliseringen, eksempelvis ved at:
 - fremme indgåelsen af faste aftaler om en global regulering af arbejdsretten, miljøbeskyttelse, intellektuel ejendomsret osv.;
 - formulere en global tilgang til udviklingslandene;
 - fremme den europæiske sociale model i hele verden.
6. Det bør vedtages en rådsresolution, som sikrer, at det organiserede civilsamfund inddrages i den «fornyede Lissabonstrategi», hvorved det sikres en stærkere rolle i hele forløbet fra udformning til gennemførelse, både på nationalt og europæisk niveau såvel som globalt.
7. Europa-Parlamentets netværk med nationale parlamenter bør udnyttes mere effektivt med henblik på at tilskynde regeringerne til at iværksætte de nødvendige foranstaltninger både på europæisk og på nationalt plan. ■

Et solidt industrigrundlag for den europæiske økonomi

Industripolitikken står højt på den europæiske dagsorden, hvilket også bør være tilfældet fremover. Politikken skal garantere åbne markeder og samtidig hindre konkurrenceforvridende statsindgreb. Dette er afgørende under den aktuelle krise med den lurende fare for protektionisme.

Aldrig har et solidt industrigrundlag været vigtigere end i denne økonomisk kritiske periode. Over for det røre som den finansielle spekulation har forårsaget, synes der ikke at være tvivl om industriens virkelige betydning for *real-økonomien*. Industrien og forretningsservice er af afgørende betydning for velstand, idet de skaber konkret værdi og forhåbninger om skabelse af nye arbejdspladser. På trods af dette er industrien særlig hårdt ramt af virkningerne af krisen, og det er absolut nødvendigt med en samordnet europæisk indsats inden for Lissabonstrategiens rammer.

Den nuværende krisesituation må ikke få Europa til at glemme de udfordringer, som dets industrisektorer står over for på længere sigt, nemlig den stadig større – og undertiden illoyale – konkurrence på det globaliserede marked, misforholdet mellem kompetencer og behov, særligt i ingeniørerhvervet, manglen på en iværksætterkultur, alt for meget bureaukrati, truslen mod forsyningsikkerheden for råstoffer og energi, behovet for at finde passende og internationalt velafbalancerede løsninger på klimaforandringerne, som ikke bringer konkurrenceevnen i fare osv.

På den baggrund slår udvalget til lyd for, at der findes en balance mellem fastholdelse af den europæiske industris konkurrenceforspring, behovet for en samfundsmæssig acceptabel omstilling og bæredygtighed, og opfordrer til vedtagelse af følgende foranstaltninger:

1. Gennemførelse af en industripolitik, der sigter mod at værne om det indre marked og forbedre konkurrenceevnen gennem såvel en integreret strategi omfattende horisontale og sektorspecifikke foranstaltninger som bedre lovgivning/håndhævelse.
2. Særlig opmærksomhed mod SMV'er og virksomheder, der udgør de første og mellemliggende led i værdikæder.
3. Fremme af forretningstjenester, der ofte overses på europæisk niveau, som et middel til såvel at forbedre industriens resultater som opnå konkurrencemæssige fordele på det globale marked.
4. Stimulering af innovation gennem fællesskabsstøtte og vedtagelse og håndhævelse af relevant lovgivning om intellektuel ejendomsret. EF-patentet bør vedtages hurtigst muligt.
5. Fremme af en industripolitik, som tager hensyn til bæredygtige udviklingsmål og får miljøindustrien til at ekspandere. Klimabeskyttelsespolitikkerne må ikke forrykke balancen mellem de tre søjler i bæredygtighedspolitikken, ligesom

den europæiske industri må fastholde sit konkurrenceforspring.

6. Sikring af lige konkurrencevilkår for den europæiske industri på verdensmarkedet f.eks. ved systematisk at indføre bestemmelser om sociale og miljømæssige standarder i handelsaftaler.
7. Skabelse af de rette betingelser for realisering af den europæiske industris prestige-projekter.
8. Fremme af iværksættervirksomhed og styrkelse af den menneskelige kapital ved at sikre, at den europæiske erhvervsuddannelse tager udgangspunkt i industriens behov og tiltrækker kvalificerede medarbejdere og de unge til især ingeniørerhvervet og de teknologiske områder.
9. Sikring af energi- og råstofforsyningen ved hjælp af markeds- og prisgennemsigtighed.
10. Tilskyndelse til oprettelse af «socialt og miljømæssigt ansvarlige regioner», der skal stå som garant for samordnet anvendelse af ressourcer til alle de større industrielle foretagender i et givet homogent område. ■

SMV'er – en drivkraft for vækst og beskæftigelse

4

De små og mellemstore virksomheder (SMV'erne) er kernen i den europæiske økonomi og samfundsmodel, og det er helt afgørende at støtte dem, hvis det vækst- og beskæftigelsespotentiale, Den Europæiske Unions 23 mio. SMV'er repræsenterer, skal frigøres.

I tider med økonomisk krise er SMV'erne og de selvstændige særligt udsatte og ofte konfronteret med økonomiske vanskeligheder, der kan være fatale.

Ikke desto mindre er det SMV'erne, der har det største potentiale til at komme sig igen oven på krisen, til at vende økonomiske vanskeligheder til nye forretningsmuligheder, til at tilpasse sig i rette tid og til at foretage en komplet omlægning af deres forretning. Dette gør, at de er den vigtigste kilde til vækst og beskæftigelse.

Derfor er det udvalgets klare opfattelse, at Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen ved hjælp af nedenstående foranstaltninger bør intensivere støtten til SMV'erne for at bidrage til at opdyrke iværksætterkulturen i genopretningsperioden.

1. Kommissionen bør ufortøvet udforme en køreplan med klare tidsfrister for, hvornår de konkrete initiativer, der er led i Small Business Act, skal gennemføres.
2. Kommissionens generaldirektorater og tjenestegrene bør forbedre den indbyrdes koordination af deres indsats til støtte for SMV'erne, bl.a. ved at fremme den europæiske integration af virksomhederne.
3. Der er behov for konkrete foranstaltninger, der skal sikre klare tilsagn om administrativ forenkling ved f.eks. at oprette kvikskranker.
4. Der bør umiddelbart gives tilsagn om på europæisk niveau at skabe og indføre værktøjer til fremme af kapitaltilførslen, netværksdannelsen, investeringerne og livslang læring blandt SMV'er og selvstændige.
5. Der er behov for konkrete rammebetingelser for SMV'erne, som giver dem en central placering i fællesskabspolitikkerne som et vigtigt element i det europæiske erhvervsmønster.
6. De erhvervsmæssige betingelser for «initial and intermediate companies» (IIC'er, dvs. virksomheder, der er placeret først i eller i midten af forsyningskæden) bør forbedres.
7. Der er behov for en yderligere indsats for at forbedre SMV'ernes og IIC'ernes deltagelse i det 7. rammeprogram for forskning og udvikling, programmerne for forskning og teknologisk udvikling og innovation (FTUI) og Eurostars-programmet.

»»

8. SMV'erne og IIC'erne bør have bedre adgang til finansiering. I den forbindelse bør det europæiske referencesystem for SMV-mikrokreditter styrkes, f.eks. ved at
- etablere et sæt aftaler mellem den europæiske mikrokreditfond og de enkelte mikrokreditinstitutter;
 - indføre et EU-ratingsystem;
 - tilbyde uddannelsesfaciliteter for interessenter og ansøgere på mikrokreditområdet. ■

Forskning og udvikling til støtte for konkurrenceevnen

5

Forskning, teknologisk udvikling og innovation (FTUI) er en afgørende drivkraft bag Europas konkurrenceevne og bidrager til at fastholde EU i det internationale førerfelt.

Konkurrenceevnen omfatter flere aspekter end den traditionelle BNP-opgørelse, idet den medregner social, økonomisk og miljømæssig bæredygtighed som en afgørende indikator for de økonomiske resultater.

Bæredygtighed er ikke et mål, men en fortløbende proces, som sikrer, at Europa bevarer sin konkurrenceevne gennem aktiv deltagelse i FTUI-aktiviteter med fokus på tre nøgledimensioner: personer, profit og planeten.

Med henblik på at styrke forskningens og udviklingens bidrag til et konkurrencedygtigt og bæredygtigt Europa anbefaler udvalget EU-institutionerne at følge nedenstående retningslinjer:

1. Der bør med bred tilslutning indføres en overordnet indikator, som er mere præcis end BNP, og som omfatter den sociale, økonomiske og miljømæssige dimension af bæredygtighed.
2. Det europæiske forskningsrum (EFR) bør styrkes yderligere og støttes med fortsat forbedring af den europæiske forskningsinfrastruktur ved hjælp af regionale køreplaner for FTUI.
3. Det europæiske forskningspartnerskab bør ydes fortsat støtte via finansielle, skattemæssige og infrastrukturelle foranstaltninger, og det bør opmuntres til at udvikle strategiske alliancer på internationalt plan.
4. Ved opstilling af forskningsmålsætninger bør man passe på ikke at hæmme forskernes kreativitet og derfor anvende en bottom-up-tilgang, der gør det muligt at tage hensyn til den virkelighed, der kommer til udtryk via FTUI-aktørerne.
5. Der bør anlægges en samlet tilgang til finansiering, så man sikrer maksimal udnyttelse af FTUI-potentialet i Europa.
6. Uddannelsesinstitutioner bør gives fortsat støtte, så de bliver i stand til at afdække og imødekomme erhvervslivets FTUI-krav.
7. Iværksætterånden bør styrkes i erhvervslivet, og der bør være incitament til navnlig at anvende den i forbindelse med innovationsprocessen i Europa.
8. Der bør iværksættes løbende evaluering og forbedring af modtagelsen af forskere i det europæiske forskningsrum, således at det fortsat kan tiltrække de bedste forskere.
9. Der bør sættes særligt fokus på de europæiske små og mellemstore virksomheders innovationsevne og deres bidrag til FTUI.

10. Der bør ydes mere FTUI-støtte til støtte-
teknologier som f.eks. informations- og
kommunikationsteknologi, eftersom disse
teknologier i sig selv er innovationskilder for
andre forskningsområder. ■

Et finansielt system, der kan puste nyt liv i den sociale markedsøkonomi

Den globale finanskrisen har gjort investeringer i forskellige finansielle produkter for flere billioner dollar værdiløse. På nationalt og europæisk plan har regeringerne taget drastiske skridt til at redde og stabilisere det finansielle system, og strakt sig til den yderste grænse af deres formåen.

En ekspertgruppe nedsat af Kommissionen og ledet af De Larosière har fremlagt en rapport, som kun delvist har kunnet afdække de komplicerede årsager til krisen og de mulige tiltag for at afhjælpe den. I rapporten savnes endvidere tilstrækkelige forslag til ændringer, der kan sikre lige vilkår for aktørerne på finansmarkedet.

Med henblik på at hjælpe de politiske beslutningstagere i EU til at yde en indsats, som er andet og mere end ren kriseforvaltning, og som sikrer en reel omstrukturering af finansmarkederne og genopretter tilliden til finansinstitutterne, foreslår udvalgte følgende foranstaltninger, som bør bakkes op af europæiske og nationale økonomiske genopretningsplaner og yderligere tillidsskabende tiltag:

1. Der må planlægges indført effektive internationale og europæiske strukturer for bankregulering og tilsyn, der sikrer finansmarkeder, som fra forbrugernes, de statslige tilsynsmyndigheders, investorernes og andre interessenters synspunkt er stabile og gennemsigtige, og som klart

fastlægger ansvarsfordelingen mellem ledelsen af finansielle institutioner, finansielle rådgivere, produktudviklere, kreditvurderingsagenturer og andre aktører på det finansielle marked med henblik på varigt at genvinde tilliden.

2. Det planlagte system bør fastlægge en klar regulerings- og tilsynsmæssig ansvarsfordeling på nationalt, europæisk og internationalt plan, oprette organer, der sikrer det nødvendige samarbejde mellem myndighederne, beskytte mod personlig grådighed eller egoistisk adfærd blandt grupper af aktører i den finansielle sektor, inddrage civilsamfundets repræsentative organer i indsatsen for at sikre gennemsigtighed og sørge for, at bankerne koncentrerer sig om deres kerneforretningsområde, nemlig at levere den nødvendige kapital til realøkonomien.
3. De finansielle aktørers stræben efter gevinster bør kanaliseres hen, hvor de gavner den reelle økonomi. Der bør etableres et europæisk middel til at orientere den europæiske opsparing hen imod produktive investeringer.
4. Der bør indføres både en forudgående kontrol, som gør det muligt at afdække risici ved nye produkter og tjenesteydelser, og der bør føres et løbende tilsyn fra kompetente organer, der har den nødvendige myndighed.

5. Denne nye finansielle arkitektur bør støtte et indre marked for finansielle tjenesteydelser under hensyntagen til de særlige forhold, der gør sig gældende på de nationale markeder, skabe og støtte nye instanser, der bygger på gensidig bistand eller tjener almenvellet.
6. De reguleringsmæssige krav bør gælde alle aktører. Spekulative fonde (hedgefonde), investeringsbanker, statsejede investeringsfonde og andre kapitalfonde bør være forpligtede til at registrere deres aktiviteter på det europæiske kapitalmarked. Deres økonomiske og strategiske mål og deres ansvarliggørelse af personalet og ledelsen bør lægges frem i en forvaltningsrapport. Ledere med personligt ansvar for en virksomheds aktiviteter og forretningspolitik bør stilles personligt til regnskab for disse aktiviteter.
7. Hvad angår balancer må fuldstændighedsprincippet og princippet om økonomisk realisme (tilbage til reelle værdier) genindføres. Især bankerne bør overholde disse krav, også i forbindelse med kapitalandele, ved at sørge for, at overvurderede aktiver ikke udhuler regnskabernes troværdighed, og ved i lighed med virksomheder og disses datterselskaber at synliggøre deres kapitalandele. ■

Samhørighedspolitikken – et bidrag til realøkonomien

Den aktuelle krise har afsløret vedvarende struktursvagheder i den europæiske økonomi. Den Europæiske Unions samhørighedspolitik bør stille skarpt på disse svagheder.

Gennem EU's samhørighedspolitik, som finansieres af strukturfondene for et beløb på 347 mia. EUR for programperioden 2007-2013 (hvilket svarer til 100 EUR for hver enkelt borger om året), investeres der i realøkonomien. Ca. 70% af samhørighedsfondens midler er afsat til prioriteterne på Lissabon-dagsordenen, som støtter forskning, innovation, infrastruktur og udvikling af menneskelig kapital.

Kommissionens økonomiske genopretningsprogram forudser en hurtigere gennemførelse af de projekter, der får støtte fra strukturfondene samt en fordeling af midlerne, så de i højere grad tilpasses de behov, der opstår som følge af krisen. Kommissionen mener, at øget forfinansiering af projekter og hurtigere refusion af større projekter vil bidrage til at «spæde den økonomiske pumpe» på dette kritiske tidspunkt for den økonomiske nedgang.

Udvalget giver sin fulde opbakning til Kommissionens konkrete tiltag på området for samhørighedspolitik og strukturfonde. Det er af den opfattelse, at en proaktiv, koordineret og effektiv anvendelse af de til rådighed værende

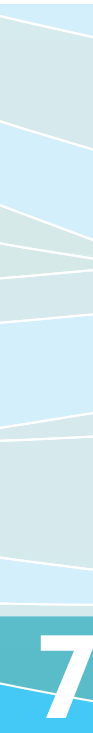
ressourcer på europæisk, nationalt og regionalt plan kan få Europa styrket ud af den økonomiske krise og anbefaler derfor vedtagelsen af følgende foranstaltninger:

1. Strukturfondenes vigtigste rolle er fortsat den samme: bidrage til større konvergens mellem de europæiske regioner og indføre den nødvendige infrastruktur i de nyeste medlemsstater samtidig med, at der tages højde for prioriteterne på Lissabondagsordenen takket være en bedre koordination mellem Kommissionens tjenestegrene.
2. Fællesskabslovgivning og -praksis skal forenkles og tilpasses reelle behov. En bedre forvaltning af strukturfondene og regionalpolitikken er påkrævet: Såvel Kommissionen som medlemsstaterne bør acceptere, at det organiserede civilsamfund og den private sektor indtager en aktiv rolle i udformningen og gennemførelsen af projekterne, navnlig SMV'erne og de socialøkonomiske foretagender.
3. Kommissionen bør fremsætte præcise løsningsforslag til problemerne i forbindelse med forfinansiering af regionalpolitiske projekter: unødvendigt lange betalingsfrister, de foreslåede projekters bæredygtighed, og de minimis-reglerne.

4. EU's samhørighedspolitik bør ikke begrænse til finansieringsprogrammer. Sideløbende med gennemførelsen af de nuværende programmer anbefaler udvalget på det

kraftigste en fremtidsorienteret samhørighedspolitik for Europa, der lægger særlig vægt på byer samt større by- og storbyområder. ■

Et nyt europæisk socialt handlingsprogram

Den økonomiske krise burde ikke have udviklet sig til en social krise. Selv om den europæiske sociale model kan dæmpe krisens følger for befolkningerne i Europa, bør verdensøkonomiens kritiske situation være en anledning for Den Europæiske Union til at understrege sine mål og ambitioner på det social- og arbejdsmarkedspolitiske område.

For at genskabe befolkningernes tillid til et samlet og solidarisk Europa bør EU's institutioner iværksætte et nyt socialt handlingsprogram, der tager hensyn til borgernes behov i mødet med globaliseringens udfordringer. Programmet skal bygge på øget gensidig solidaritet, respekt for arbejdstagerne, grundlæggende sociale og arbejdsmarkedsmæssige standarder og økonomisk konkurrenceevne. Alle instrumenter og foranstaltninger, som har hjemmel i traktaterne, skal kombineres effektivt for at konstruere et program, der sigter langt ud over 2010. Der skal anvendes lovgivningstiltag, den åbne koordinationsmetode samt social og civil dialog, herunder borgerinitiativer.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg anbefaler, at det nye europæiske sociale handlingsprogram lægger vægten på:

1. Lissabontraktatens nye sociale mål om fuld beskæftigelse og sociale fremskridt.
2. Planlægning af et særskilt EU-topmøde om den europæiske sociale model (Hampton

Court 2) og af «borgertopmøder» om sociale forhold med bistand fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg.

3. Sikring af sociale rettigheder som defineret i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.
4. Deltagelse af arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet i fastlæggelsen af programmet.
5. Vedtagelse af et charter for social bæredygtighed, der fastsætter præstationsmål på socialsikringsområdet.
6. Ratificering og gennemførelse af Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO) konventioner.
7. Fastlæggelse og gennemførelse af moderne beskæftigelsespolitikker, der kan foregribe forandringer gennem partnerskab mellem arbejdsmarkedets parter og gennem opkvalificering.
8. Indførelse af arbejdsmarkedsforanstaltninger, der fremmer kvalitetsbeskæftigelse til en rimelig løn og med mobilitetsmuligheder.
9. Opstilling af en fremsynet lovgivningsramme, der gør det muligt at ophæve blokeringen af og/eller forbedre visse direktiver, fjerne opt-out-mulighederne og foregribe nye beskæftigelsesformer og risici på arbejdspladsen.

10. Inddragelse af arbejdsmarkedets parter og det organiserede civilsamfund i gennemførelsen, anvendelsen og evalueringen af EU's social- og arbejdsmarkedslovgivning.
11. Hensyntagen til samregulering, selvregulering, aftaler, frivillige adfærskodekser og standarder, der kan supplere EU's rammelovgivning på social- og arbejdsmarkedsområdet – i overensstemmelse med principperne for virksomhedernes sociale ansvar.
12. Vedtagelse af en stabil juridisk ramme for at fremme tværnationale kollektive overenskomster.
13. Styrkelse af deltagelsesdemokratiet, den sociale dialog og dialogen med civilsamfundet gennem de nye muligheder, som den nye Lissabontraktat giver.
14. Borgernes initiativret som et supplerende middel til at fremme et socialt Europa, der er tættere på borgerne.
15. Undersøgelse af Lissabontraktatens muligheder for øget samarbejde, hvor medlemsstaterne kan gå længere og hurtigere frem inden for social- og arbejdsmarkedspolitikken.
16. Forbedring af den åbne koordinationsmetode med kvantitative og kvalitative mål, bedre sociale indikatorer og inddragelse af de sociale aktører på lokalt niveau. ■

En revitaliseret europæisk social dagsorden

Kommissionens nye sociale dagsorden opstiller politiske prioriteter og konkrete tværgående og flerdimensionelle foranstaltninger for de kommende år, som dækker en række områder lige fra beskæftigelsespolitik til uddannelse, sundhed, indvandring og interkulturel dialog.

Denne dagsorden blev vedtaget før sommeren 2008 og i lyset af den meget alvorlige internationale finansielle og økonomiske krise er det af vital betydning, at EU bestræber sig på at skabe et Europa baseret på gensidig styrkelse af solidariteten, af respekten for arbejdstagerne og af den økonomiske konkurrenceevne. Dette er baggrunden for udvalgets krav om, at der vedtages et egentligt social- og arbejdsmarkeds-politisk handlingsprogram, og at der pustes nyt liv i den sociale dagsorden gennem følgende foranstaltninger:

1. Iværksættelse af foranstaltninger til aktiv bekæmpelse af fattigdom, diskrimination og social udelukkelse, som omfatter præstationsmål for velfærdsområdet, hensyntagen til transnationale patientrettigheder og tilskyndelse til solidaritet mellem generationerne.
 2. Bekræftelse af målet om mobilitet som en mulighed for alle og af princippet om, at grundlæggende sociale rettigheder har forrang frem for de økonomiske frihedsrettigheder og konkurrencereglerne. Om nødvendigt må der træffes politiske og
3. lovgivningsmæssige foranstaltninger for at forhindre ethvert overgreb mod umistelige sociale rettigheder og bortvejde enhver tvetydighed, som måtte følge af domme fra De Europæiske Fællesskabers Domstol om fri udveksling af tjenesteydelser og fri bevægelighed for arbejdstagere.
 3. Hensyntagen til ligestillingen mellem mænd og kvinder som et princip, det er nødvendigt at overholde for at nå Den Europæiske Unions mål om vækst, beskæftigelse og social samhørighed, og vedtagelse af specifikke foranstaltninger for at sætte en stopper for den vedvarende lønforskel mellem mænd og kvinder.
 4. Styrkelse af den åbne koordinationsmetode navnlig ved i højere grad at anvende kvantitative og kvalitative indikatorer.
 5. Styrkelse af systemerne for arbejdsmarkedsrelationer på såvel europæisk som nationalt niveau: der bør sikres passende høring af de europæiske arbejdsmarkedsparter inden for rammerne af artikel 138 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab med det mål at garantere gennemførelse af det fælles langsigtede arbejdsprogram og fremme tværnationale kollektive overenskomster inden for stabile juridiske rammer.
 6. Støtte til medlemsstaternes anvendelse, harmonisering og overvågning af de fælles

»

flexicurity-principper i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter: det er nødvendigt at vedtage stabile juridiske rammer for kollektive forhandlinger for at styrke den sociale dialog og placering i flexicurity-debatten.

7. Tilpasning af de almene og faglige uddannelser for at forbedre beskæftigelsesevnen, afhjælpe arbejdsmarkedets mangel på

kvalifikationer, sikre sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel på uddannelsesområdet og garantere bedre adgang til livslang læring for alle alders- og samfundsgrupper uden forskel.

8. Større vægt på innovation på arbejdspladsen og på nye faglige kompetencer og sikring af større klarhed og enkelhed i anerkendelsen af faglige kvalifikationer. ■

Bekæmpelse af social udstødelse

En ud af seks europæere lever under fattigdomsgrænsen. Den sociale udstødelse, som forværres i økonomiske krisetider, og som er en følge af fattigdom, er en stor udfordring for beslutningstagerne både på europæisk og nationalt plan, og alle sociale og økonomiske aktører bør handle i fællesskab for at bidrage til at imødegå denne udfordring.

Efter udvalgets vurdering er følgende tiltag nødvendige på europæisk niveau for at bekæmpe den sociale udstødelse mere effektivt:

1. Det europæiske år for bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse i 2010 er et uundværligt initiativ, men det bør modtage flere midler, så det bedre kan takle følgerne af krisen.
2. Arbejdsmarkedets parter og andre berørte aktører bør spille en mere aktiv rolle i udarbejdelsen af nationale handlingsplaner for social integration.
3. Metoden med sociale eksperimenter bør anvendes som et instrument til aktiv social integration af mennesker, som ikke kan hjælpes via de traditionelle støttemekanismer, og Kommissionen bør oprette et EU-netværk, som kan overvåge iværksættelsen af denne metode.
4. Den Europæiske Socialfond bør i højere grad støtte sociale aktører, som iværksætter beskæftigelses- og uddannelsesprojekter for svage grupper.
5. Det er nødvendigt at indføre obligatoriske sikkerhedsnet, som tilbyder sociale mindstenormer til alle, som har behov herfor, herunder en mindsteindtægt og en værdig pension, samt adgang til finansielle tjenester og til sundhedsydelser og sociale ydelser af høj kvalitet.
6. Den Europæiske Unions retningslinjer på beskæftigelsesområdet bør indeholde solide foranstaltninger til bekæmpelse af hindringerne for kvinders adgang til arbejdsmarkedet og af den vedvarende kønsbestemte lønforskel, som reducerer kvindernes sociale beskyttelse og pension.
7. Alle foranstaltningerne til bekæmpelse af social udstødelse bør i første række målrettes mod fattigdom blandt børn, elever der forlader skolen tidligt, og den ind imellem svære overgang fra skole til arbejde.
8. Der bør oprettes en særlig fond til støtte for tjenesteydelser rettet mod ældre mennesker for at fremme deres adgang til meningsfulde aktiviteter såsom arbejde, frivilligt arbejde, livslang læring og andre sociale aktiviteter.
9. Respekten for handicappedes grundlæggende sociale rettigheder bør evalueres ud fra vedtagne indikatorer for social integration, pålidelige statistiske data og gennem målbare målsætninger. Bestemmelsen

om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap, som er indskrevet i forordningen om strukturfondene, bør udnyttes bedre. De nationale organisationer bør i højere grad inddrages i at forbedre handicappedes adgang til uddannelse og adgangsforholdene på arbejdspladserne.

10. EU's institutioner bør vedtage et effektivt juridisk udgangspunkt og en sammenhængende global strategi for romaerne, som

omfatter en institutionaliseret platform, der kan hjælpe med at udforme EU-politikker for integration af romaerne.

11. Der bør hurtigst muligt vedtages et direktiv om bekæmpelse af alle former for forskelsbehandling og forskelsbehandling af flere årsager med henblik på fuldt ud at gennemføre artikel 13 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab. ■

Fremme af integrationen af tredjelandsstatsborgere

Integration er en tovejsproces, der er baseret på lige rettigheder og pligter for tredjelandsstatsborgerne og værtssamfundet. Integrationspolitikken må være rettet mod indvandrerne og værtssamfundet med det mål at opbygge et samfund, hvor alle borgere har de samme rettigheder og pligter og deler værdierne i et demokratisk, åbent og pluralistisk samfund.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg understreger indvandrernes positive bidrag til Europas kulturelle udvikling.

Beskæftigelse er et grundlæggende aspekt af integrationsprocessen. Udvalget støtter såvel, at der åbnes for legale kanaler for indvandring for at udføre arbejde, som politikken for bekæmpelse af beskæftigelse af illegale indvandrere, ofte i en udnyttelsessituation, men skønner, at illegalt arbejde ikke kan bekæmpes ved udelukkende at straffe arbejdsgiverne.

For at forbedre integrationen af statsborgere fra tredjelande på det kulturelle, sociale og økonomiske plan foreslår udvalget, at EU-institutionerne træffer følgende foranstaltninger:

1. Fremme af «samfundsborgerintegration» baseret på princippet om ligestilling af indvandrere med den øvrige befolkning, hvad angår rettigheder og pligter, og på statsborgerskabskonceptet.
2. Sikring af et aktivt fungerende europæisk integrationsforum, som spiller en reel rolle i udformningen og evalueringen af integrationspolitikker.
3. Høring af foreninger, som forsvare indvandreres interesser, i forbindelse med udformningen af integrationspolitikker og inddragelse af dem i de programmer, der iværksættes på dette område.
4. Øremærkning af tilstrækkelige midler til integration og støtte til de lokale og regionale myndigheder for deres indsats på dette område.
5. Støtte til arbejdsmarkedsparters og ngo'ers nye indsats for at fremme en positiv praksis vedrørende social integration og bekæmpe racisme og fremmedhad og forskelsbehandling af enhver art.
6. Sikring af, at den åbne koordinationsmetode anvendes fuldt ud i koordineringen af integrationspolitikker.
7. Støtte til de sociale aktører i forbindelse med gennemførelsen af beskæftigelsesprojekter og erhvervsuddannelse, som bygger på en deltagelsesbaseret integration af indvandrere, hvori projekternes målgruppe deltager på lige fod.

8. Inddragelse af fagforeninger og arbejdsgiverforeninger i de offentlige myndigheders indsats mod sort arbejde.
9. Igangsættelse af en debat på europæisk niveau om, hvordan legaliseringsforanstaltninger udarbejdes, så man undgår, at illegal indvandring betragtes som en slags legal indvandring «ad bagdøren».
10. Skabelse af muligheder for legal indvandring i de sektorer, som er mest berørt af sort arbejde støttet af en oplysnings- og uddannelseskampagne, der sætter fokus på konsekvenserne af sort arbejde. ■

Overholdelse af grundlæggende rettigheder

Ved etableringen af et egentligt europæisk område med frihed, sikkerhed og retfærdighed skal der findes en passende balance mellem områdets tre dimensioner for at værne om de demokratiske værdier, hvilket ikke i tilstrækkelig grad har været tilfældet med den hidtil vedtagne lovgivning. Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, som ledsager Lissabontraktaten, er af fundamental betydning for den europæiske model, og samtlige politikker og beslutninger på europæisk niveau bør være i overensstemmelse med dette charter.

Navnlig indvandringspolitikken og -lovgivningen bør fuldt ud respektere den enkeltes grundlæggende rettigheder og principperne om ligebehandling og ikke-forskelsbehandling.

Udvalget ønsker endvidere at understrege betydningen af forsyningspligtigheder, som er indskrevet i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og defineret i protokollen til Lissabon-traktaten.

For at forbedre overholdelsen af menneskerettighederne på disse to områder, som navnlig vedrører økonomiske og sociale aktiviteter, anbefaler udvalget derfor, at de europæiske institutioner iværksætter følgende tiltag:

1. Sikring af en bredere repræsentation af det organiserede civilsamfund i bestyrelsen og forummet for Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder.
2. Udvidelse af EU-borgerskabet til at omfatte tredjelandstatsborgere, der har permanent eller længerevarende ophold i én af Den Europæiske Unions medlemsstater.
3. Tilføjelse af to nye principper til den liste over ti fælles principper, som er retningsgivende for den fælles indvandringspolitik, nemlig overholdelse af de grundlæggende rettigheder og friheder og af retsstatsprincippet.
4. Hurtig vedtagelse af det horisontale direktiv, der fastsætter fælles rettigheder for arbejdstagere fra tredjelande, der har lovligt ophold i en medlemsstat.
5. Ratificering af De Forenede Nationers internationale konvention om beskyttelse af vandrende arbejdstageres rettigheder, når Lissabontraktaten er trådt i kraft.
6. Anlæggelse af en proaktiv strategi efter Lissabontraktatens ikrafttræden for at foregribe initiativer på indvandringsområdet, som fremover falder ind under den almindelige lovgivningsprocedure, og sikring af fuld overholdelse af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder i overensstemmelse med Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder.
7. Iværksættelse af et fællesskabsinitiativ, som skal sætte gang i en egentlig debat om

fastlæggelse af retningslinjer for forsyningspligtigheder på baggrund af disses betydning for den sociale og territoriale samhørighed i Den Europæiske Union i

lyset af globaliseringen og under hensyntagen til Lissabontraktatens mål om at fremme universel adgang og brugernes rettigheder. ■

Fornyelse gennem bæredygtig udvikling

Bæredygtig udvikling og de hermed forbundne tre søjler, der omfatter miljømæssige, sociale og økonomiske hensyn, bør stå i centrum for Europas genopretning og opsving og være retningsgivende for fremtidige politikker. Den europæiske genopretningsplan bør tage form af en bæredygtig «New Deal» og være et positivt instrument til fremme af en bæredygtig udvikling. Den Europæiske Union bør investere alle disponible midler i fremme af vækst fra lavemissionsteknologier, energieffektivitet, en rationel anvendelse af råstoffer for at fremme et bæredygtigt forbrug og en bæredygtig produktion.

Hvis væksten i BNP gøres til det vigtigste politiske mål, opstår der alvorlige forvriddninger. Vækst kan ikke længere kun måles i tal, og i BNP tages der ikke højde for mange sociale og miljømæssige faktorer, som er afgørende for menneskers velfærd, eftersom de pågældende varer og tjenesteydelser ikke forhandles på markedet. Der bør udvikles alternative indikatorer, således at man bedre kan måle de fremskridt, der gøres inden for bæredygtig udvikling.

For at styre velfærd i retning af bæredygtig vækst anbefaler udvalget følgende:

1. Bæredygtig udvikling bør være det overordnede mål for alle EU's økonomiske, sociale og miljømæssige politikker. Den Europæiske Union forventes i 2010 at vedtage en overordnet strategi for fremme af bæredygtig udvikling, der indeholder vigtige elementer fra de tre eksisterende strategier: Lissabonstrategien, strategien for bæredygtig udvikling og energi- og klimastrategien.
2. Den Europæiske Unions budget bør genovervejes med henblik på bæredygtighed. Ved udbetaling af offentlige midler bør der tages højde for de økonomiske, sociale og miljømæssige aspekter, og der bør lægges lige så stor vægt på de fremtidige som de nuværende generationers rettigheder.
3. Der bør udvikles nye instrumenter til måling af de fremskridt, der gøres med hensyn til menneskelig velfærd og bæredygtig udvikling, og disse instrumenter, frem for BNP, bør anvendes til fastlæggelse af de politiske mål.
4. Andre dele af verden bør inden for rammerne af EU's eksterne relationer tilskyndes til at vedtage en tilsvarende tilgang til bæredygtig udvikling, for at alle har de samme udviklingsvilkår, og virksomhedernes konkurrenceevne ikke svækkes.
5. Det 7. rammeprogram for forskning bør koncentreres om vigtige bæredygtighedsområder som f.eks. miljøteknologier og ren energi. ■

Bæredygtig forvaltning af vores naturlige kapital

Naturressourcerne er vores naturlige kapital og derfor ryggraden i økonomien. Vores trivsel og fremtid ligesom vores økonomiske velstand afhænger af en ansvarlig udnyttelse, som respekterer de ressourcer, naturen har skænket os.

I løbet af de sidste 25 år er verdensøkonomiens vækst blevet fordoblet, men 60% af økosystemet, som tilvejebringer fødevarer, vand, energi og ren luft, lider overlast eller bruges på en ikke-bæredygtig måde.

Bevarelsen af biodiversitet er afgørende, ikke kun etisk, men også rent økonomisk. De økonomiske tab som følge af nedgangen i økosystemfunktioner skønnes allerede i dag at beløbe sig til flere hundrede milliarder euro.

Den Europæiske Unions midler og støtte bør være en drivkraft for en bæredygtig forvaltning af naturressourcer. Afhængigt af, hvilken praksis der støttes, kan landbruget enten have en positiv eller negativ indvirkning på biodiversiteten. På samme måde bør EU's fælles fiskeripolitik være et instrument til beskyttelse af biodiversiteten, der gradvist udvikles til en forvaltning, centreret omkring økosystemer og ikke kun arter.

For at Den Europæiske Unions politikker kan bidrage til en bæredygtig forvaltning af vores naturlige kapital, henstiller Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, at følgende foranstaltninger vedtages:

1. Intensivering af indsatsen vedrørende resourceffektivitet, ikke kun når det gælder energi, men også råstoffer og vand, idet der først og fremmest garanteres en fuldstændig gennemførelse af eksisterende lovgivning inden for biodiversitet, forvaltning af vand og af affald.
2. Sikring af en effektiv gennemførelse af gældende lovgivning vedrørende beskyttelse af biodiversiteten.
3. Udformning og gennemførelse af den fremtidige fælles landbrugspolitik og fiskeripolitik på en sådan måde, at beskyttelsen af naturressourcerne respekteres.
4. Vedtagelsen af direktivet om beskyttelse af jordbunden i Europa må ikke udsættes længere.
5. Der skal i revisionen af vandrammedirektivet tages hensyn til spørgsmålet om vandknaphed og fastlægges bestemmelser med henblik på at forhindre, at vand går til spilde.
6. Indtænkning af fordelene ved skovenes rolle i Europa og hele verden som sikre tilholdssteder for biodiversitet, steder for kulstoflagre, kilder til bioenergi, et middel til forebyggelse af ørkendannelse og en kilde til byggemateriale. ■

En resolut indsats over for klimaændringerne

Klimaændringerne er en af de største udfordringer, som verden står over for i dag. For at vi kan løfte denne udfordring, er der behov for en stærk politisk vilje på alle niveauer og en resolut indsats fra samfundets side.

Hvis temperaturerne på jorden ikke skal stige med mere end 2°C i forhold til det førindustrielle niveau, skal der foretages en væsentlig reduktion i drivhusgasemissionerne på verdensplan. I forhold til 1990 niveauerne skal de udviklede landes emissioner nedsættes med 25% til 40% frem til 2020 og med 60% til 80% inden midten af dette århundrede. Det kræver en radikal omlægning af vor livs-, produktions- og forbrugsstil. Det forudsætter, at alle de, der udsender emissioner, og som samles i FN-regi i København i december 2009, gør en fælles indsats. Den Europæiske Union er nødt til at sætte ind med troværdige tiltag på sit territorium og forberede sig på en reduktion på 30% inden 2020, således som den selv har foreslået på visse betingelser.

Den nødvendige økonomiske overgang rummer muligheder, men indebærer også store udfordringer. Der vil ved hjælp af grønne teknologier kunne skabes nye arbejdspladser i Den Europæiske Union, samtidig med at de emissionsintensive industrier vil være nødt til at reducere deres emissioner kraftigt. For at

denne overgang kan lykkes, bør alle aktører bidrage til en gennemsigtig økonomisk styring, som viser alle omkostningerne og fordelene ved de forskellige politikforanstaltninger og teknologier.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg opfordrer EU-institutionerne til at yde en resolut indsats over for klimaændringerne, navnlig ved at gennemføre følgende henstillinger:

1. Der bør i København i december 2009 indgås en ambitiøs post-Kyoto-aftale, der indebærer faste tilsagn fra de største CO₂-emissionslande om at reducere deres emissioner, på basis af princippet om fælles og differentieret ansvar for at nå op på den nødvendige samlede reduktion af emissionerne og samtidig sikre, at de europæiske industrier fortsat er konkurrencedygtige.
2. Der bør snarest muligt vedtages ny lovgivning, der gør det muligt for Den Europæiske Union at nå sine emissionsreduktionsmål, og dermed reduktionen på 30% inden 2020 (hvis man når til enighed i København), og at indlemme alle de berørte industrisektorer i emissionshandelsordningen.
3. Det bør sikres, at Den Europæiske Unions finansielle ressourcer anvendes under hensyntagen til målene om en CO₂-fat-

- tig udvikling, herunder uddannelse af arbejdskraften med henblik på kvalificeret beskæftigelse inden for dette område.
4. Det bør sikres, at miljøkrav overholdes på en omkostningseffektiv måde ved at indregne de eksterne omkostninger, herunder samfundsomkostningerne, i prisen på alle energikilder og ved at tage hensyn til denne globale konkurrenceevne. Konkurrerende energiteknologier bør vurderes på basis af alle deres livscyklusomkostninger og -fordele.
 5. Bestræbelser på at begrænse klimaændringerne bør gå hånd i hånd med bestræbelser på at tilpasse sig de kendte konsekvenser af klimaændringerne ved at foregribe og håndtere storme, tørkeperioder og oversvømmelser; tilpasse fødevareproduktionen til klimaændringerne; foregribe migrationer og nye sygdomme. ■

Energiforsyningssikkerhed som et ægte fælles mål

Halvdelen af Den Europæiske Unions energibehov dækkes gennem import, og hvis der ikke foretages noget, vil dette tal være steget til 70% i årene 2020-2030. Den anden gaskrise mellem Ukraine og Rusland har klart vist, at det er på tide at bevæge sig i retning af en egentlig europæisk politik for energiforsyningssikkerhed.

Forsyningssikkerhed indebærer ikke blot fysisk adgang til energi, men også muligheden for at købe energi til priser, som samfundet kan acceptere. Den eneste rigtige løsning på den nuværende energi- og klimaændringskrise er, at verdensøkonomien foretager en hurtig omlægning af energigrundlaget og går bort fra den nuværende situation, hvor den i for høj grad er afhængig af fossile brændstoffer. Det er derfor vigtigt, at man i overgangsfasen til en lavemissionsøkonomi indbygger en aktiv og ansvarlig politik med hensyn til klima og energi i EU's udenrigspolitik.

Grundet de globale problemer og den gensidige afhængighed mellem energidistributører og forbrugere mener udvalget, at medlemsstaterne og alle andre berørte parter bør handle i fællesskab for at styrke Den Europæiske Unions energisikkerhed på baggrund af følgende anbefalinger:

1. Planlægge massive investeringer i energimæssig infrastruktur på et helt præcist tidspunkt, så det europæiske energiforsyningsnet kan hente energi fra decentraliserede og mindre, vedvarende energikilder for at sikre energisolidaritet i hele Europa, så EU's efterspørgsel efter olie kan holde op med at stige inden for et par år.
2. Nøje undersøge muligheder og risici i forbindelse med atomkraft.
3. Yderligere udvikle og systematisk anvende bæredygtighedsvurderinger over de teknologiske valg, navnlig biobrændstoffers livscykluseffekt: udvalget mener, at en delvis udskiftning af diesel og benzin med biobrændstoffer er et af de mindst effektive og dyreste tiltag i kampen mod klimaændringer og udgør dermed en meget dårlig tildeling af finansielle ressourcer.
4. Aktivt samarbejde på det udenrigspolitiske energiområde, udvise solidaritet og sætte alt ind på at undgå, at energi anvendes som et våben i internationale konflikter.
5. I forbindelse med kontraktforhandling forlange, at tredjelande håndhæver reglerne om gensidighed, ligebehandling, åbenhed og beskyttelse af investeringer.

6. Lytte til og aktivt inddrage repræsentanter for civilsamfundet i udarbejdelsen af den eksterne energistrategi.
7. Planlægge internationale el- og gassammenkoblinger i et N-S og Ø-V perspektiv og støtte projekter til diversificering af forsyningsruterne uden for EU.
8. Lade overgangen til det europæiske energiforsyningsnetværk ledsage af forebyggende kriseforanstaltninger som f.eks. et tidligt varslingsystem, informationsudveksling og oprettelse af en reserve eller adgang til alternative energikilder. ■

Udnyttelse af potentialet for energieffektivisering

Energieffektivitet og energibesparelse udgør de mest effektive midler til at nå målene i Den Europæiske Unions klimaændrings- og energipakke, dvs. en 20% reduktion i drivhusgasemissionerne (1990-niveauerne) inden 2020 og det ikke bindende mål om at reducere Den Europæiske Unions energiforbrug med 20% (i forhold til 2020-prognoserne) inden 2020.

Udvalget støtter sidstnævnte mål, men anbefaler samtidig, at der opstilles nye specifikke mål for de forskellige typer produkter og tjenesteydelser, heriblandt dem der har stor betydning i det indre marked. Med enkelte undtagelser har medlemsstaterne ellers ikke udvist noget særligt engagement for at nå målene. Det gælder især områder, som f.eks. privat transport og beboelse, der tegner sig for den største andel af det private energiforbrug. Det gør borgernes engagement så meget desto vigtigere, og da deres beslutninger på disse områder ofte er omkostningsrelaterede, er det meget vigtigt at støtte deres valg gennem økonomiske incitamenter og ordentlig oplysning.

For at udnytte potentialet for energieffektivisering fuldt ud anbefaler udvalget følgende:

1. Undersøgelse af, om de specifikke mål for energieffektiviteten for forskellige typer varer og tjenesteydelser er gennemførlige.
2. Sikring af, at energieffektiviseringsinitiativerne er konkrete og gennemførlige, samt kontrol af spændet mellem målsætningerne og de opnåede resultater, sådan som det er tilfældet for køretøjers emissioner, den generelle reduktion af CO₂-emissioner, drivhusgasemissioner og vedvarende energikilder.
3. Fremme af energieffektivitet gennem ikke-diskriminerende tilskud og incitamenter, nedsat moms eller skattelempelser til indkøb af energieffektive og miljømæssigt sunde teknologier eller installation af bedre varmeisolering i eksisterende boliger.
4. Iværksættelse af en energimærkningsordning for fødevarer, så den europæiske forbruger får mulighed for at træffe velovervejede valg på dette område.
5. Tilvejebringelse af energispareprogrammer og passende hjælp til dårligt stillede, som konfronteres med stigende energipriser, men som ikke kan reducere disse udgifter, da de ikke har råd til at investere i nyt udstyr til hjemmet.
6. Fremme af spredningen af nye teknologier ved at udnytte mulighederne under Den Europæiske Unions 7. rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration, rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation, LIFE+-programmet, strukturfondene og Samhørighedsfonden.

7. Sikring af en klar, effektiv og bæredygtig udbredelse på europæisk, nationalt, regionalt og lokalt plan af de oplysninger, der foreligger om de forskellige energieffektive teknologier, de forskellige forbrugsmønstres energimæssige følger og om de fremskynende foranstaltninger fra myndighedernes side. ■

Nye styreformer i internationale organisationer

I de seneste år har det organiserede civilsamfund, ngo'erne og udviklingslandene rejst en lang række spørgsmål vedrørende det demokratiske underskud i flere internationale organisationers beslutningsproces. Globaliseringen giver disse organisationer en central rolle som mægler i internationale forbindelser, men deres ulige behandling af industrilandene og udviklingslandene som følge af deres styreformer svækker deres troværdighed. For at øge deres legitimitet og deres redegørelsespligt skal disse organisationer i højere grad inddrage udviklingslandene i deres beslutningsproces og etablere en struktureret dialog med civilsamfundet.

For at bidrage til at forbedre de internationale organisationers styreformer mener udvalget, at Den Europæiske Union bør tage hensyn til følgende forslag:

1. EU bør støtte etableringen af en formel dialog mellem internationale organisationer (FN, Verdensbanken, IMF, OECD, WTO, ILO osv.) for at koordinere deres indsats, således at der opnås bedre resultater, og modstridende programmer og ressourcspild undgås.
2. Denne formelle koordinering skal også gælde for tværnationale organisationer på regionalt plan med henblik på at inddrage dem i realiseringen af millenniumudviklingsmålene.
3. EU skal arbejde for, at udviklingslandene får øget indflydelse i internationale institutioner især inden for IMF og Verdensbanken.
4. Internationale organisationer bør være særlig opmærksom på de alvorlige problemer, udviklingslandene står over for med hensyn til fattigdom, epidemier, miljøbeskyttelse og landbrugsproduktion.
5. Med overførslen af ressourcer og teknisk ekspertise bør udviklingslandene ydes vedvarende og uafbrudt støtte, således at de kan deltage aktivt og effektivt i de internationale organisationers arbejde.
6. EU bør tilskynde de internationale organisationer til større åbenhed og til udtrykkeligt at forpligte sig til at give interesserede parter adgang til deres dokumenter i tilstrækkelig god tid til, at de kan reagere.
7. Civilsamfundet bør gennem etablerede, strukturerede mekanismer inddrages i den måde, internationale organisationer arbejder på.
8. De civilsamfundsrepræsentanter, der er involveret i internationale organisationers arbejde, skal vælges på demokratisk vis på baggrund af deres repræsentativitet, deres uafhængighed og deres ekspertise, og forvaltningen af deres organisationers ressourcer skal være åben.

9. EU skal bekræfte de grundlæggende principper for forbindelserne mellem civilsamfundet og internationale organisationer: en formel erklæring om fremme af en gensidig dialog og forkastelse af enhver form for

vold, tilsagn om åbenhed, bindende tilsagn om informationsformidling, adgang til dokumenter, høringer, evalueringer og internetfora osv. ■

Styrkelse af økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder på verdensplan

Der er i øjeblikket af politiske, økonomiske og sociale årsager et stort behov for især at styrke økonomiske og kulturelle rettigheder på verdensplan. Med den økonomiske krise, der udgør en generel trussel mod levestandarden, og som har bragt udviklingen i fare i mange lande, i såvel nord som syd, har en styrkelse af de økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder topprioritet for mange lande.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg finder, at hverken gennemgribende forandringer eller økonomiske nødsituationer bør medføre, at der lægges mindre vægt på beskyttelse af økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder på internationalt plan. Udvalget anbefaler, at der tages højde for følgende forslag:

1. I en situation, hvor der sættes spørgsmålstegn ved rettigheders universalitet, og hvor kulturel relativisme er fremherskende, må søgningen efter nye måder at styrke disse rettigheder på ikke bryde med princippet om rettigheders udelelighed.
2. Det bør sikres, at økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder reelt anerkendes i de internationale forhandlinger, som Den Europæiske Union deltager i, samt i EU's udenrigspolitik, udviklingspolitik og partnerskaber med tredjelande og i de eksisterende politiske dialoger på bilateralt eller regionalt niveau.
3. Der bør opfordres til generel ratifikation af protokollen til konventionen om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, der er under vedtagelse.
4. Spørgsmålet om hensyntagen til økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder bør integreres i mandaterne for EU's forhandling af nye internationale aftaler.
5. Det er nødvendigt at fremhæve betydningen af arbejdsbeskyttelse og de dertil knyttede rettigheder, som de er anført i Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO) konventioner (retten til arbejde, foreningsfrihed og retten til kollektive overenskomster, ingen forskelsbehandling på arbejdspladsen, forbud mod børnearbejde og tvangsarbejde), og at støtte dagsordenen for værdigt arbejde som fastlagt af ILO.
6. Der bør tages højde for betydningen af foreningsfrihed for de faglige organisationer, der bidrager til en vigtig konstruktiv dialog.
7. Det bør overvejes at oprette «kontaktpunkter», der skal støtte menneskerettighedsforkæmpere og gøre det muligt at skabe netværk, hvorigennem EU's institutioner og organer hver især kan arbejde inden for egne kompetenceområder.

»

8. Arbejdsmarkedets parter bør som deltagere i den sociale dialog betragtes som helt uundværlige partnere for EU, der er fuldt ud involveret i den politiske dialog. Det bør

sikres, at arbejdsmarkedsparter og andre civilsamfundsorganisationer, der arbejder under vanskelige forhold, kan få støtte fra EU. ■

Fremme af den europæiske model på internationalt plan

I dagens verden indgår den samfundsmodel, som Den Europæiske Union har udviklet i form af politisk og økonomisk integration med det indre marked, og i form af sociale normer og beskyttelse af grundlæggende rettigheder, i samspil og endog et indbyrdes afhængighedsforhold med andre samfundsmodeller. Tilsynekomsten af nye internationale aktører, den nye internationale arbejdsdeling, finanskapitalens dominans, fragmenteringen af produktionskæden og tilsynekomsten af nye kulturelle referencer på den internationale scene bidrager til at påvise denne models effektivitet, men risikerer samtidig at svække den.

Den europæiske samfundsmodel viser, navnlig i en tid med international økonomisk krise, at den er i stand til at iværksætte afbødende foranstaltninger takket være den iboende solidaritet og arbejdsmarkedsdialog. Via Den Europæiske Unions udadrettede politikker har den europæiske samfundsmodel indflydelse på den sociale situation og den bæredygtige udvikling i tredjelande.

Udvalget mener, at bevarelsen og udviklingen af den europæiske samfundsmodel forudsætter, at der tages højde for dette samspil, og dermed at man fremmer den europæiske model for integration og social samhørighed uden for Den Europæiske Unions grænser ved hjælp af følgende foranstaltninger:

1. Fremme, i et konstruktivt samarbejde med de øvrige organisationer for regional integration i verden, af de værdier og mekanismer, som ligger til grund for den europæiske integration, og som gør det muligt at opbygge fælles politikker med respekt for mangfoldigheden.
2. Dele erfaringerne med den økonomiske og sociale samhørighed i Europa i kraft af Den Europæiske Unions internationale partnerskaber og udviklingspolitik.
3. Sikring af en bedre koordinering af Den Europæiske Unions tiltag og vedtagelse af en fælles holdning i de forskellige internationale politiske organer, hvilket er en forudsætning for, at EU kan opnå succes i sit eksterne virke og kan nå sine socialpolitiske målsætninger.
4. Prioritering i Den Europæiske Unions eksterne politik af foranstaltninger, der sigter mod at fremme almen og faglig uddannelse, de grundlæggende arbejdsnormer, social beskyttelse og ligestilling mellem mænd og kvinder.
5. Indarbejdelse af den sociale og miljømæssige dimension og de beskæftigelsesrelaterede aspekter i de handels- og associeringsaftaler, som Den Europæiske Union underskriver.

6. Fremme af social udligning, forhandling mellem arbejdsmarkedets parter og de universelle socialsikringsystemer som et centralt omdrejningspunkt for den europæiske udviklingspolitik.
7. Opfordring til de europæiske multinationale virksomheder om at fremme den sociale dialog i de sektorer og tredjelande, hvor de er aktive, i overensstemmelse med den europæiske tanke om virksomhedernes sociale ansvar.
8. Fremme af nye regelsæt for det internationale finanssystem.
9. Udarbejdelse af proaktive, overordnede migrationspolitikker, der beforder udvikling i fællesskab mellem migranternes oprindelsesland og deres værtsland.
10. Opfordring til WTO om at samarbejde med ILO om arbejdstagernes rettigheder med det sigte at lade målet om anstændig beskæftigelse for alle stå i centrum for regeringsførelse på internationalt plan.
11. Opfordring til de internationale finansielle organisationer om at indrette deres politik efter målsætningen om anstændig beskæftigelse på verdensplan.
12. Som væsentlige bestanddele i Den Europæiske Unions indsats udadtil bør der arbejdes på en styrkelse af det organiserede civilsamfunds organisationer, etablering af modeller for inddragelse af disse og for dialog mellem dem og de institutioner, der arbejder med regional og international integration, anerkendelse af de organer, der repræsenterer det organiserede civilsamfund, i handels- og associeringsaftalerne og fremme af en struktureret dialog mellem organisationerne og arbejdsmarkedets parter i Den Europæiske Union, i regionerne og i tredjelande. ■

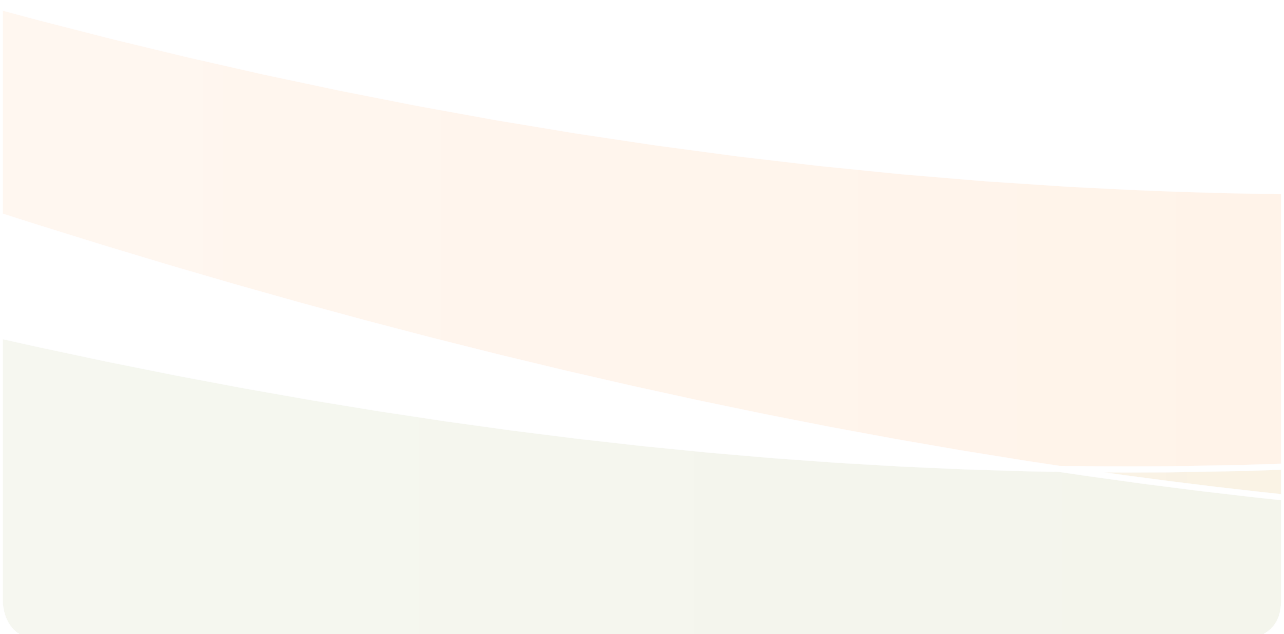
Den globale fødevarerudfordring og den europæiske udviklingspolitik

Der er omkring 860 millioner mennesker i verden, som lider af kronisk sult på grund af ekstrem fattigdom, og næsten 2 milliarder mennesker har i nogle perioder ikke nogen sikker madforsyning på grund af større eller mindre fattigdom. Fødevarer sikkerhed er et kompliceret spørgsmål, da det afhænger af en række faktorer, som tilspidsedes i 2008 og sammen udløste en veritabel fødevarerkrise verden over.

Ud over begrebet fødevarer sikkerhed er det også et spørgsmål om fødevarer suveræniteten, dvs. folkenes ret til at bestemme over deres egen fødevarer- og landbrugsproduktion, og fremme af miljømæssigt bæredygtige handelspolitikker og -praksis. Dette er meget vigtigt for udviklingslandene, hvor mindst 70% af befolkningen lever i landdistrikterne. I kraft af sin betydning for udviklingslandenes økonomi er landbruget en nøglesektor, når det gælder om at fremme en bæredygtig udvikling og jobskabelse, bremse emigrationen og begrænse fattigdommen.

For at styrke fødevarer sikkerheden på verdensplan anbefaler udvalget, at der træffes foranstaltninger inden for rammerne af Den Europæiske Unions udviklingspolitik:

1. Landbrugssektoren bør gøres til en strategisk udviklingsprioritet. Udformningen af en landbrugs politik på kort, mellemlangt og langt sigt i samarbejde med landbrugs organisationer bør bidrage til selvforsyning med fødevarer, udvikling af en forarbejdningsindustri og opdæmning af afvandringen fra landdistrikterne.
2. Beslutningerne vedrørende udvikling, fødevarer og nye energiteknologier bør både tage hensyn til social og økonomisk lighed og fremme af den regionale udvikling. Der bør udarbejdes bedre strategier for fordelingen af de grundlæggende forudsætninger for livets opretholdelse (vand, mad, bolig, energi, indkomst) og for at fremme investeringer, der ikke udelukkende har et økonomisk sigte.
3. Der bør fastlægges bestemmelser for landbrugshandelen, som garanterer en tilstrækkelig fødevarerforsyning i alle lande og under alle omstændigheder. De udviklingslande, som er afhængige af fødevarer import, bør indrømmes handelsfordele, som bidrager til at styrke deres nationale produktion.
4. Den Europæiske Union bør støtte producentorganisationerne og markedsorganisationerne i udviklingslandene for at styrke grundlaget for fødevarerforsyningen.

-
-
- 21
5. For at sikre fødevarerforsyningen og stabilisere priserne bør der dels udvikles et program for obligatoriske lagre på verdensplan svarende til det program for oplagring af olie, der allerede findes i Den Europæiske Union, og dels oprettes en fond til stabilisering af priserne på landbrugsråvarer.
 6. Kun 1% af den 9. Europæiske Udviklingsfonds budget er afsat til landbrug. I betragtning af landbrugssektorens betydning i udviklingslandene er det vigtigt, at denne procentdel forhøjes, og at landbrugets organisationer inddrages i udarbejdelsen af de nationale vejledende programmer. ■

Deltagelsesdemokrati og borgerinitiativer i Den Europæiske Union

Det europæiske politiske system bygger på forholdsvis nye strukturer og er derfor mindre lukket end de fleste af medlemsstaternes systemer. Den europæiske demokratimodel bygger således på det repræsentative demokrati, men indeholder dog allerede klare elementer af deltagelsesdemokrati. Lissabontraktaten lægger både op til at styrke den plads, som de repræsentative organisationer og civilsamfundet indtager i den europæiske institutionelle debat, og til at EU-borgerne skal have mulighed for at tage initiativ til lovgivningsforslag (ny artikel 11 i traktaten om Den Europæiske Union).

Udviklingen af den sociale dialog siden 1970'erne, som Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg har været nært involveret i, har i kraft af de opnåede resultater vist relevansen af styringsformer, der bygger på deltagelse i et moderne demokratisk system. Udvalget, der har høstet mange erfaringer som repræsentant for de bærende kræfter i det europæiske civilsamfund, har flere gange erklæret sig villigt til at spille en aktiv rolle i forbindelse med en styrkelse af deltagelsesaspektet af den europæiske demokratimodel.

Med sin hvidbog om styreformer i Den Europæiske Union slog Kommissionen klart til lyd for en mere aktiv borgerdeltagelse og iværksatte en generel vurdering af alle aspekterne af denne borgerdeltagelse. Begrebet «civil

dialog» blev optaget i det officielle sprog, efter at Det Europæiske Konvent havde afsluttet sit arbejde med at forberede forfatningstraktaten.

Med henblik på at indføre en egentlig mekanisme for deltagelsesdemokrati anbefaler udvalget, at man medtænker og vedtager følgende principper og foranstaltninger:

1. Deltagelsesdemokrati bør supplere, men kan ikke erstatte repræsentativt demokrati, eftersom de to modeller ikke har den samme legitimitet.
2. En grundlæggende forudsætning og et legitimitetsgrundlag for retten til at deltage er, at repræsentanterne for det organiserede civilsamfund honorerer kravet om repræsentativitet, en kvalitativ, men også kvantitativ repræsentativitet.
3. Den civile dialog er et udtryk for nye styreformer og et afgørende element i den fremtidige europæiske demokratimodel. Det er en interaktiv offentlig debat, der som sådan tillader integrering af normativt indhold i processen, og som nødvendiggør institutionel forankring.
4. Høring og deltagelse er to forskellige former for medvirken, som er underlagt forskellige vilkår: i en høringsproces er det som regel høringsinstansen, der bestemmer,

hvem der skal høres i en topstyret proces, mens deltagelse er en grundlæggende borgerrettighed, der er baseret på et bundstyret princip inden for rammerne af deltagelsesdemokratiet.

5. Udvalget foreslår at etablere en institutionel platform for den civile dialog og bidrage aktivt til dens udvikling.
6. Forankringen af udvalgets medlemmer i nationale civilsamfundsorganisationer og den økonomiske og sociale forandringsproces i Europa har en positiv indvirkning på gennemførelsen af borgerinitiativer som defineret i Lissabontraktaten. Udvalget er derfor parat til at gennemføre dette nye demokratiske instrument. ■

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Rue Belliard 99

1040 Bruxelles / BELGIQUE

Tlf. +32 2 546 96 04 | Fax +32 2 546 97 64

Katalognummer: EØSU-2009-10-DA

www.eesc.europa.eu

QE-80-09-541-DA-C

ISBN 978-92-830-1193-4

9 789283 011934